

การพัฒนาตัวบ่งชี้ประสิทธิผลการบริหาร ตามบริบทการกระจายอำนาจทางการศึกษา
ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กมลวรรณ อนันต์

คุษณินพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

มิถุนายน 2555

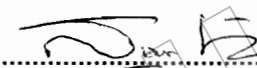
คณะกรรมการควบคุมคุณิพนธ์และคณะกรรมการสอบคุณิพนธ์ ได้พิจารณา
คุณิพนธ์ของ กมลวรรณ อนันต์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมคุณิพนธ์

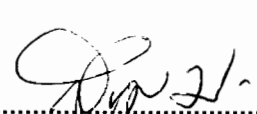

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรดี อนันต์นาวิ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ดร.สุชุม มูลเมือง)

คณะกรรมการสอบคุณิพนธ์

.....ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ เดียววิเศษ)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรดี อนันต์นาวิ)

.....กรรมการ
(ดร.สุชุม มูลเมือง)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับคุณิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.มนตรี แยมกสิกร)

วันที่.....๖.....เดือน.....กรกฎาคม.....พ.ศ. 2555

ประกาศคุณูปการ

คุณุญิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภารดี อนันต์นาวิ ประธานกรรมการควบคุมคุณุญิพนธ์ เป็นอย่างสูง เนื่องจากได้รับความกรุณาให้คำปรึกษาตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขข้อบกพร่องของคุณุญิพนธ์ และเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยอย่างยิ่ง และขอกราบขอบพระคุณ ดร.สุชุม มูลเมือง คณะกรรมการควบคุมคุณุญิพนธ์ ที่ให้ความกรุณาชี้แนะให้คำแนะนำเกี่ยวกับสถิติที่ใช้ในการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้รับแนวทางในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้และประสบการณ์อย่างกว้างขวาง

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณะกรรมการ สอบปากเปล่าที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขจนทำให้คุณุญิพนธ์ฉบับนี้ถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น รวมทั้งขอขอบพระคุณ ผู้เชี่ยวชาญ และผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ที่ให้ความกรุณาในการตอบแบบสอบถามและรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ และขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ศูนย์นวัตกรรม การบริหารและผู้นำทางการศึกษาทุกท่านที่ให้การดูแลคุณุญิพนธ์ฉบับนี้เป็นอย่างดี

ผู้วิจัยได้รับกำลังใจและความช่วยเหลือเป็นอย่างดีเสมอมาจากครอบครัว เพื่อนร่วมรุ่น ปริญญาเอกทุกคน จนทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จในการทำคุณุญิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยรู้สึกถึงความอบอุ่นและซาบซึ้ง ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

กมลวรรณ อนันต์

50820073: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา: ปร.ด. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพการบริหาร ตามบริบทการกระจายอำนาจทางการศึกษา/ โรงเรียนมัธยมศึกษา/
ตัวบ่งชี้

กมลวรรณ อนันต์: การพัฒนาตัวบ่งชี้ประสิทธิผลการบริหาร ตามบริบทการกระจายอำนาจทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (THE DEVELOPMENT OF ADMINISTRATIVE EFFECTIVENESS INDICATORS IN THE CONTEXT OF DECENTRALIZATION FOR SECONDARY SCHOOL UNDER THE OFFICE OF BASIC EDUCATION COMMISSION) คณะกรรมการควบคุมดูแลวิทยานิพนธ์: ภารดี อนันต์นาวี, กศ.ด., สุขุม มุลเมือง, กศ.ด., 241 หน้า, ปี พ.ศ. 2555.

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้ที่แสดงประสิทธิผลการบริหารตามบริบทการกระจายอำนาจทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลประสิทธิผลการบริหารตามบริบทการกระจายอำนาจทางการศึกษา กับข้อมูลเชิงประจักษ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหาร โรงเรียนแกนนำการกระจายอำนาจทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน 474 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ แบบเพียร์สัน ค่าไค-สแควร์ ค่าดัชนีบอกความกลมกลืน และค่าดัชนีบอกความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว

ผลการวิจัย พบว่า องค์ประกอบหลักที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารตามบริบทการกระจายอำนาจทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ซึ่งทั้ง 4 องค์ประกอบหลักประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 20 องค์ประกอบ และตัวบ่งชี้ประสิทธิผลการบริหารตามบริบทการกระจายอำนาจ 105 ตัว ผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงของโมเดลเชิงโครงสร้างประสิทธิผลการบริหารตามบริบทการกระจายอำนาจทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา กับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยใช้ค่าไค-สแควร์ ค่าดัชนีบอกความกลมกลืน และค่าดัชนีบอกความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว ทดสอบสมมติฐานในการวิจัย พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

50820073: MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATION; PH.D.

(EDUCATIONALADMINISTRATION)

KEYWORDS: ADMINISTRATIONAL EFFECTIVENESS IN THE CONTEXT OF
DECENTRALIZATION/ SECONDARY SCHOOL /INDICATORS

KAMONWAN ANAN: THE DEVELOPMENT OF ADMINISTRATIVE
EFFECTIVENESS INDICATORS IN THE CONTEXT OF DECENTRALIZATION FOR
SECONDARY SCHOOL UNDER THE OFFICE OF BASIC EDUCATION COMMISSION.
DISSERTATION ADVISORS: PARADEE ANANNAVEE, ED.D. SUKHUM MOONMEANG,
ED.D., 241 P. 2012.

The purposes of this research were to develop administrative effectiveness indicators in the context of decentralization for secondary schools and to validate the fitness of the effectiveness indicators with the empirical data. 474 administrators from secondary school were selected to participate in this study by a multi-stagesampling technique. The data of the research were collected using rating scale questionnaire and were analyzed by percentage, mean, standard deviation, chi-square, goodness of fit – (GFI) and adjusted goodness of fit - (AGFI).

The results of the research revealed that there are four main factors that influence administrative effectiveness they consist of academic management, budget management, personnel management and general management. The four factors comprise of 20 sub-factors and 105 administrative effectiveness indicators. The result of the structural validity test of the model with the empirical data by using Chi-square, the Goodness of Fit Index and the Adjusted Goodness of Fit Index was found that the model was significantly consistent with empirical data at .01 level.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ซ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
คำถามการวิจัย.....	5
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	11
ข้อจำกัดของการวิจัย.....	11
ขอบเขตของการวิจัย.....	11
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	13
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	19
การบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ	
การศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	19
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการกระจายอำนาจทางการศึกษา.....	30
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหาร ตามบริบทการกระจายอำนาจ	
ทางการศึกษา.....	52
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับตัวบ่งชี้.....	74
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับตัวบ่งชี้ประสิทธิผลการบริหาร ตามบริบทการกระจาย	
อำนาจทางการศึกษา.....	91
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการวิเคราะห์องค์ประกอบ.....	98
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	118

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	133
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	133
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	136
เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	149
การหาคุณภาพของเครื่องมือ.....	150
การเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำข้อมูล.....	151
การแปลความหมายของค่าคะแนน.....	152
สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	153
การสร้างเกณฑ์ปกติ.....	157
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	159
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	159
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	160
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	161
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	183
สรุปผลงานวิจัย.....	184
อภิปรายผล.....	188
ข้อเสนอแนะ.....	202
บรรณานุกรม.....	204
ภาคผนวก.....	219
ภาคผนวก ก.....	220
ภาคผนวก ข.....	223
ภาคผนวก ค.....	227
ภาคผนวก ง.....	237
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	241

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 วิเคราะห์ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลการบริหารตามบริบทการกระจายอำนาจทางการศึกษา.....	132
2 แสดงประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานใน โรงเรียนแกนนำการกระจายอำนาจ จำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษา.....	133
3 การสังเคราะห์องค์ประกอบหลัก ตัวบ่งชี้หลัก และตัวบ่งชี้ประสิทธิผล.....	142
4 สรุปเกณฑ์การพิจารณาความสอดคล้องกลมกลืนของ โมเดล.....	157
5 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับของตัวแปรดัชนีของแต่ละองค์ประกอบในตัวบ่งชี้ประสิทธิผลการบริหารตามบริบทการกระจายอำนาจทางการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร.....	162
6 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างตัวแปรดัชนีประสิทธิผลการบริหารตามบริบทการกระจายอำนาจทางการศึกษา.....	162
7 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างตัวแปรดัชนีองค์ประกอบด้านการบริหารวิชาการ.....	165
8 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างตัวแปรดัชนีองค์ประกอบด้านการบริหารงบประมาณ.....	166
9 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างตัวแปรดัชนีองค์ประกอบด้านการบริหารบุคคล.....	166
10 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างตัวแปรดัชนีองค์ประกอบด้านการบริหารทั่วไป.....	167
11 แสดงค่าสถิติทดสอบความเหมาะสมและความกลมกลืนของ โมเดล.....	169
12 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันด้านการบริหารวิชาการ เพื่อหาความเที่ยงตรงคู่เข้าหรือความเที่ยงตรงเชิงเหมือน (Convergent Validity).....	171
13 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันตัว ด้านการบริหารงบประมาณ เพื่อหาความเที่ยงตรงคู่เข้าหรือความเที่ยงตรงเชิงเหมือน (Convergent Validity)	172
14 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ด้านการบริหารบุคคล เพื่อหาความเที่ยงตรงคู่เข้าหรือความเที่ยงตรงเชิงเหมือน (Convergent Validity).....	173

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
15 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ด้านการบริหารทั่วไป เพื่อหาความเที่ยงตรงคู่เข้าหรือความเที่ยงตรงเชิงเหมือน (Convergent Validity).....	174
16 การวิเคราะห์เปรียบเทียบรูปแบบที่กำหนดให้องค์ประกอบมีความสัมพันธ์สมบูรณ์ (Constrained) กับ รูปแบบที่องค์ประกอบเป็นข้อมูลปกติ (Unconstrained) เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงจำแนก (Discriminant Validity).....	175
17 เมตริกสหสัมพันธ์สัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ.....	176
18 เกณฑ์มาตรฐานประสิทธิภาพการบริหารในภาพรวม.....	177
19 เกณฑ์มาตรฐานองค์ประกอบด้านบริหารวิชาการ.....	178
20 เกณฑ์มาตรฐานองค์ประกอบด้านบริหารงบประมาณ.....	179
21 เกณฑ์มาตรฐานองค์ประกอบด้านบริหารบุคคล.....	180
22 เกณฑ์มาตรฐานองค์ประกอบด้านบริหารทั่วไป.....	181
23 ค่าอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบสอบถาม.....	224

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	9
2 โมเดลการวัดประสิทธิผลการบริหาร ตามบริบทการกระจายอำนาจทางการศึกษา.....	10
3 ลักษณะโค้งปกติ (Normal Curve).....	112
4 แสดงความสูงของโค้งปกติที่จุดสำคัญต่าง ๆ.....	114
5 แสดงพื้นที่ใต้โค้งปกติเมื่อเป็นเปอร์เซ็นต์.....	115
6 แสดงพื้นที่ใต้โค้งปกติเมื่อเป็นสัดส่วน.....	116
7 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย กระบวนการ และผลที่ได้แต่ละขั้นตอน.....	139
8 แสดงพื้นที่ในแต่ละช่วงคะแนน.....	158
9 ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของโมเดลตัวบ่งชี้ประสิทธิผลการบริหาร ตามบริบทการกระจายอำนาจทางการศึกษา.....	168
10 แสดงเกณฑ์ปกติประสิทธิผลการบริหาร ในภาพรวม.....	178
11 แสดงเกณฑ์ปกติองค์ประกอบด้านบริหารวิชาการ.....	179
12 แสดงเกณฑ์ปกติองค์ประกอบด้านบริหารงบประมาณ.....	180
13 แสดงเกณฑ์ปกติองค์ประกอบด้านบริหารงานบุคคล.....	181
14 แสดงเกณฑ์ปกติองค์ประกอบด้านบริหารงานทั่วไป.....	182